

**AANVULLING MER BESTEMMINGSPLAN
AGRARISCH BUITENGEBIED**

GEMEENTE EDE

27 april 2011
075477729.A - Definitief
B02023.000032.1100

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel aanvulling	2
1.3	Leeswijzer	3
2	Duiding referentiesituatie	4
2.1	Toelichting Commissie M.E.R.	4
2.2	Nadere duiding referentiesituatie	4
3	Maximaal benutten van agrarische bouwblokken	6
3.1	Toelichting Commissie M.E.R.	6
3.2	Aanvulling gebiedsbeschrijving	6
3.3	Hoe realistisch is een maximaal scenario?	7
3.4	Een maximaal scenario	8
3.5	Beoordeling maximaal scenario	11
3.5.1	Geur	11
3.5.2	Effecten op natuur (passende beoordeling)	12
4	Samenvatting	16
4.1	Toelichting Commissie M.E.R.	16
4.2	Aanvullende samenvatting	16
Bijlage 1	Leefklimaat geurhinder voor maximaal scenario	23
Bijlage 2	Verschil aan ammoniakdepositie voor maximaal scenario	24
Colofon		25

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

De gemeente Ede werkt aan het opstellen van het Bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied.

Er is een m.e.r.-procedure nodig omdat een passende beoordeling verplicht is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het plan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten die de drempelwaarde overschrijden zoals het oprichten van een veehouderij¹. Voor zowel de bestemmingsplanprocedure als de m.e.r.-procedure is de gemeenteraad van Ede het bevoegd gezag.

Inmiddels is een Milieueffectrapportage (MER) voor het Bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied Ede opgesteld (ARCADIS; 25 januari 2011; kenmerk CENAR/11.17 B02023/000032) waarmee vooral het milieueffect van het vestigingsbeleid voor veehouderijbedrijven in beeld is gebracht.

Door de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) is op 8 maart 2011 een voorlopig toetsingsadvies uitgebracht over het MER (rapportnummer 2265-54). De Commissie adviseert om op een aantal punten een aanvulling op het plan-MER op te stellen voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

Het betreft de volgende tekortkomingen die de Commissie essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming:

- De alternatieven, met name de referentiesituatie en de effecten van de maximale mogelijkheden van het plan (worst case).
- De effecten van het plan op natuur.
- De samenvatting.

1.2

DOEL AANVULLING

Het doel van deze rapportage is om de informatie in het MER aan te vullen op de tekortkomingen die de Commissie m.e.r. essentieel acht, waardoor de effecten van het voornemen voldoende duidelijk zijn om de besluitvorming te ondersteunen.

¹ Besluit m.e.r. 1994, Bijlage C nr. 14 Oprichten, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens met meer dan 85.000 plaatsen voor mesthoenders, 60.000 hennen, 3000 mestvarkens of 900 zeugen.

1.3

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 vindt een nadere duiding plaats van de referentiesituatie waarmee het effect van de alternatieven en scenario's in het MER zijn vergeleken. In hoofdstuk 3 is het effect beschreven van de maximale ontwikkelingsmogelijkheid bij volledige benutting van de agrarische bouwblokken. De beoordeling vindt plaats op het leefklimaat voor geurhinder en op de verandering in ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk 4 is de samenvatting uit het MER aangepast op de nieuwe informatie.

Deze aanvulling moet in samenhang met het MER worden gelezen.

HOOFDSTUK 2 Duiding referentiesituatie

2.1 TOELICHTING COMMISSIE M.E.R.

In paragraaf 2.5.1 van het MER staat beschreven dat de referentiesituatie voor de veehouderij bestaat uit de huidige vergunde situatie (peilmaand april 2009) en de autonome ontwikkeling waarin alle bedrijven voldoen aan het Besluit huisvesting. De Commissie constateert dat daarbij niet duidelijk is op welke manier het Besluit huisvesting is meegenomen in de berekeningen. Met name het herleiden van de emissiegetallen per diercategorie en bijzonder de categorie intensieve kalverhouderij.

De Commissie adviseert om aan te geven met welke emissiegetallen per diercategorie is gerekend voor de situatie met en zonder autonome ontwikkeling.

2.2 NADERE DUIDING REFERENTIESITUATIE

Volgens artikel 2, eerste lid van het Besluit huisvesting mag voor een veehouderij geen huisvestingssystemen worden toegepast met een emissiefactor die hoger is dan de maximale emissiewaarden zoals per diercategorie vastgelegd in bijlage 1 van het Besluit huisvesting (zie Figuur 1). Volgens artikel 3, tweede lid van het Besluit huisvesting is deze maximale emissiewaarde niet van toepassing voor zover het betreft een diercategorie waarvan in de veehouderij niet meer dieren worden gehouden dan het aantal dat in bijlage 1 voor die diercategorie is aangegeven.

Figuur 1

Maximale emissiewaarde
per diercategorie
(bron: overheid.nl)

(Tekst geldend op: 06-04-2011)

Bijlage 1. bij het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Diercategorie	Maximale emissiewaarde bedoeld in artikel 2, eerste lid, in kg NH ₃ per dierplaats per jaar	Aantal dieren bedoeld in artikel 3, tweede lid
<i>hoofdcategorie rundvee</i>		
Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	9,5	3
<i>hoofdcategorie varkens</i>		
biggenopfok (gespeende biggen)	0,23	20
kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	2,9	
guste en dragende zeugen	2,6	
vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	1,4	samen 15 ¹
<i>hoofdcategorie kippen</i>		
opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken	batterijhuisvesting: 0,006 ²	
	nageschakelde technieken: 0,010	
legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	batterijhuisvesting: 0,013 ^{3, 4}	
	niet-batterijhuisvesting: 0,125	samen 500
	nageschakelde technieken: 0,015	
ouderdieren van vleeskuikens	0,435	
	nageschakelde technieken: 0,015	
vleeskuikens	0,045	

¹ Voor de bepaling van het aantal dieren worden de bij de kraamzeugen behorende biggen (de niet-gespeende biggen) niet meegeteld.

² Indien het een huisvestingssysteem betreft waarbij de mestdroging in het huisvestingssysteem is geïntegreerd, bedraagt de maximale emissiewaarde 0,016.

³ Indien het een huisvestingssysteem betreft waarbij de mestdroging in het huisvestingssysteem is geïntegreerd, bedraagt de maximale emissiewaarde 0,028.

⁴ De maximale emissiewaarde geldt niet voor aangepaste kooien als bedoeld in paragraaf 3.1 van het Legkippenbesluit 2003.

In het MER zijn de vergunde stalemissies (peilmaand april 2009) gecorrigeerd op deze maximale emissiewaarden in kilogram ammoniak (NH₃) per dierplaats per jaar. Dit heeft geen effect op de diercategorie intensieve kalverhouderij omdat voor deze categorie geen maximale emissiewaarde is vastgelegd in het Besluit huisvesting. De correctie van de vergunde emissies met de maximale emissiewaarden voor de overige diercategorieën, veroorzaakt modelmatig een flinke afname aan ammoniakdepositie op de Natura 2000-gebieden en de EHS (zie bijlage 7 van het MER).

Tabel 1

Ammoniakdepositie op
Natura 2000-gebieden in
mol per hectare per jaar
afkomstig uit stallen in het
agrarisch buitengebied van
Ede (bron: MER, bijlage 7)

Natura 2000	Vergunde situatie Gemiddeld (mol/hr/jr)	Na correctie Besluit huisvesting Gemiddeld (mol/jr/jr)	Afname door correctie (mol/hr/jr)	%
Uiterwaarden Neder-Rijn	38	28	-10	-26
Veluwe	238	175	-63	-26
Binnenveld	516	387	-129	-25
Groot Zandbrink	99	73	-26	-26

Voor de relevante Natura 2000-gebieden geldt een gemiddelde afname van circa 25% aan ammoniakdepositie als de vergunde veehouderij in het agrarisch buitengebied van Ede, in de planperiode voldoet aan de verplichte emissie-eisen uit het Besluit huisvesting.

HOOFDSTUK

3

Maximaal benutten van
agrarische bouwblokken

3.1

TOELICHTING COMMISSIE M.E.R.

In een oogopslag moet duidelijk worden wat de maximale gevolgen zijn die het plan kan hebben. Uitgangspunt hiervoor zijn de maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische bouwblokken in het nieuwe bestemmingsplan voor het agrarische buitengebied.

In het MER is uitgegaan van een 10% groei van zowel de intensieve als de melkveehouderij (zie paragraaf 2.5.4 en paragraaf 2.5.5 van het MER). De Commissie acht het waarschijnlijk dat met dit groeiscenario geen inzicht is gegeven in de maximale mogelijkheden van het plan. Er is immers een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het agrarische bouwblok mag worden vergroot.

De Commissie adviseert het MER aan te vullen met een kwantitatieve beschrijving van de maximale ontwikkelingsmogelijkheid bij volledige benutting van de bouwblokken. Als de veestapel dan met meer dan 10% groeit, moet een worst case scenario worden onderzocht. Hierbij volstaat een kwalitatieve beoordeling en een beschrijving van de mitigerende maatregelen waarmee verdergaande milieueffecten kunnen worden voorkomen.

Dit hoofdstuk gaat eerst in op een aanvulling op de gebiedsbeschrijving waarop het effect wordt beoordeeld. Vervolgens gaat hoofdstuk 3 in op het realiteitsgehalte van het maximaal scenario, de ontwikkeling en de effecten hiervan.

3.2

AANVULLING GEBIEDSBSCHRIJVING

In de eerdere effectbeoordeling ontbrak de beschrijving van het gebied Groot Zandbrink, haar gevoelige habitattypen en bijbehorende kritische depositiewaardes. Deze zijn hieronder ter volledigheid opgenomen. Hierbij dient vermeld te worden dat de (voorlopige) aanwijzing van dit gebied als Natura 2000-gebied zal komen te vervallen. Hierover is op dit moment nog geen definitief besluit genomen, zodat dit gebied vooralsnog meegenomen is in de effectbeoordeling.

Natura 2000-gebied Groot Zandbrink

■ Gebiedsbeschrijving

Groot Zandbrink is een heideterreintje op dekzanden in de Gelderse Vallei. Het gebied bestaat voornamelijk uit vochtig tot droog (eiken)bos met in het centrale deel een laagte met natte en droge heide.

Aan de uiteinden van deze laagte liggen op een drietal plaatsen percelen blauwgrasland. Deze graslanden staan 's winters onder invloed van lokaal grondwater dat vanuit de omliggende dekzandruggen toestroomt.

■ Habitattypen en kritische depositiewaarden

In onderstaande tabel zijn de kwalificerende habitattypen uit het Natura 2000-gebied Groot Zandbrink weergegeven. In de tabel staan tevens de kritische depositiewaarden van de betreffende habitattypen.

Tabel 2

Habitattypen en kritische deposities Groot Zandbrink

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoelstellingen	Kritische depositie mog N/ha/jr	kg N/ha/jr	Gevoeligheid
H4010 A)	Vochtige heiden (hogere zandgronden) 1300	Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A)	1300	18	Zeer gevoelig
H4030	Droge heiden	Behoud oppervlakte en kwaliteit	1100	15	Zeer gevoelig
H6230	*Heischrale graslanden	Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van het habitatype H6410 blauwgraslanden is toegestaan	830	11,6	Zeer gevoelig
H6410	Blauwgraslanden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	1100	15	Zeer gevoelig

3.3

HOE REALISTISCH IS EEN MAXIMAAL SCENARIO?

**10% groei van de
veestapel in het
buitengebied van Ede is al
worst case!**

Te verwachten ontwikkeling totale omvang veestapel in Nederland en Ede.

In het MER is al aangegeven dat de totale omvang van de veestapel in Nederland is gemaximeerd door melkquotering en varkens- en pluimveerechten om het mestoverschot beheersbaar te houden. Bedrijven kunnen pas groeien door rechten over te nemen van stoppende bedrijven. Groei van individuele bedrijven leidt daarmee niet tot groei van de totale Nederlandse of regionale veestapel. Er van uitgaande dat op regionale schaal wel enige concentratie van rechten zou kunnen plaatsvinden is in het MER uitgegaan van een realistisch alternatief met 10% groei van de veestapel. Het is niet realistisch te veronderstellen dat de veestapel nog verder zou groeien. Ook in het vigerende bestemmingsplan zit forse groeiruimte die niet is benut. Toch groeit de veestapel in Ede de laatste 3 jaar niet meer, na lichte groei in de jaren daarvoor en dat weer na terugval van de veestapel door de mond- en klauwzeer en de varkens- en vogelpest rond de eeuwwisseling (bron CBS metelling). De huidige varkens- en pluimveestapel in Ede is nu nog circa 10% kleiner dan rond de eeuwwisseling. Het aantal vleeskalveren nam enkele tientallen procenten toe, wellicht met name als gevolg van het verplaatsen van de bedrijven van de Veluwe naar buiten de Veluwe. Het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en

Innovatie verwacht geen verdere groei van de veestapel meer omdat de benuttingsgraad van varkens- en pluimveerechten wellicht maximaal is. Staatssecretaris Bleeker heeft recent de landbouwsector, op straffe van gedwongen krimp van de veestapel, gemaand de mestproductie (door voermaatregelen) nog in de loop van 2011 terug te brengen tot het niveau van 2002, de maximumomvang in verband met de EU nitraatrichtlijn.

Waarom biedt het bestemmingsplan meer bouwblokruimte dan nodig is voor de totale actuele veestapel in de gemeente?

Alle bedrijven krijgen minimaal het bouwblok dat ze ook hadden in het vigerende bestemmingsplan. Bedrijven met een omvang die eventuele verdere doorgroei mogelijk maakt krijgen in het nieuwe bestemmingsplan een bouwblok met een bepaalde omvang. Vooraf is niet bekend welk bedrijf wanneer in de bestemmingsplanperiode werkelijk gebruik zal maken van de groeimogelijkheden. Lang niet alle bedrijven zullen van deze mogelijkheid gebruik maken gegeven de autonome ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven. Daarom is in de MER-alternatieven modelmatig gerekend met deze ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven. Daarbij zijn modelmatig vergunde dierplaatsen van stoppende bedrijven toegerekend aan groeiende bedrijven.

Latente ruimte in bouwblokken leidt niet tot extra groei veestapel.

Ook in het vigerende bestemmingsplan zit een substantiële latente bouwblokruimte die kennelijk ook niet maximaal benut is gegeven de hierboven beschreven ontwikkeling/stabilisatie van de veestapel in Ede. Zoals gesteld leidt latente ruimte in de bouwblokken naar verwachting niet tot extra groei van de veestapel. Om desondanks de latente ruimte te beperken is het mogelijk om bouwblokvergroting pas toe te kennen op het moment van daadwerkelijke bedrijfsontwikkeling, bijvoorbeeld met wijzigingsbevoegdheid of afwijking. Een groot nadeel van deze aanpak is dat deze procedures veel tijd en geld kosten voor zowel gemeente als ondernemer. Bovendien wordt daarmee de onzekerheid over toekomstmogelijkheden voor de ondernemers vergroot. Het is mogelijk uitbreidingsruimte deels bij recht op te nemen in het bestemmingsplan en een extra deel met afwijking of wijzigingsbevoegdheid. Ook dat zal leiden tot meer tijdrovende en dure procedures. Een andere mogelijkheid is het optrekken van de ondergrens voor de omvang van bedrijven die een groter bouwblok krijgen. Het te veel optrekken van die grens zal ook weer leiden tot meer bezwaren en procedures. Het schrappen of verkleinen van bouwblokken van nog bestaande bedrijven is nog lastiger omdat het kan leiden tot planschadeclaims. Bestuurlijk uitgangspunt is om landbouwbedrijven niet de bestaande planologische groei-ruimte (of wel latente bouwruimte) te willen ontnemen.

Wijzigingsbevoegdheid voor vergroten bouwblok leidt tot tijdrovende en kostbare procedures.

Schrappen of verkleinen bouwblokken leidt tot planschadeclaims.

3.4

EEN MAXIMAAL SCENARIO

Ontwerp bestemmingsplan agrarisch buitengebied Ede (27 januari 2011)

Het voornemen

Voor de omvang, bebouwing- en uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bouwvlakken gaat het MER uit van de Nota van Uitgangspunten uit 2008 (zie paragraaf 1.2 van het MER). Deze uitgangspunten zijn vertaald naar het ontwerp bestemmingsplan voor het agrarisch buitengebied van Ede. Hierbij krijgt iedere agrarische locatie een bouwblok met een omvang van 0,5 of 1,0 ha. De omvang van het bouwblok is afhankelijk van de bestemming in het vigerende plan: Agrarisch Middel (AM) krijgt 0,5 ha en Agrarisch Groot (AG) krijgt 1,0 ha. De goothoogte van de bedrijfsgebouwen is maximaal 4 meter en de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 10 meter.

Binnen deze bestemming zijn in beginsel alleen grondgebonden agrarische bedrijven toegestaan. Bestaande niet-grondgebonden agrarische bedrijven (intensieve veehouderijen en glastuinbouwbedrijven) zijn voorzien van een specifieke functieaanduiding.

Via een wijzigingsbevoegdheid is het college bevoegd om de vorm, de omvang en het bebouwd oppervlak binnenplannen te wijzigen². Ook mag het college de bestemming AM omzetten naar een bestemming AG en mag het college aan de bestemming de aanduiding 'intensieve veehouderij' toevoegen voor de vestiging van een intensieve veehouderij. Een belangrijk voorwaarde aan deze wijzigingsbevoegdheden van het college is dat er geen milieuhygiënische belemmeringen zijn.

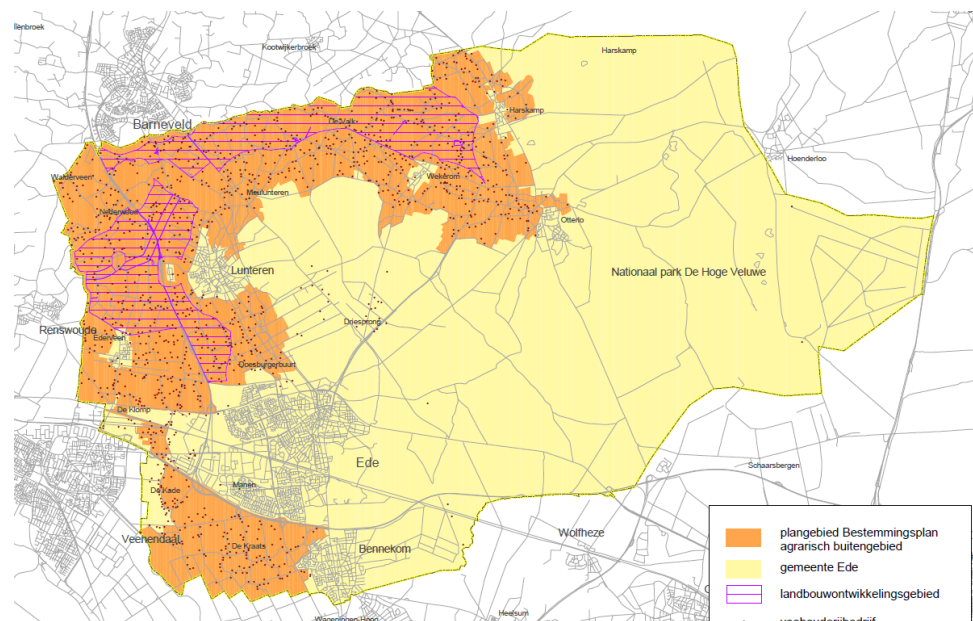
Het maximale scenario

Het maximale scenario is gebaseerd op de nieuwe plankaart van het ontwerp bestemmingsplan agrarisch buitengebied met de bouwblokken en de reconstructiewet- en Wav-zonering. Van de 1.513 bedrijfslocaties uit het milieuvergunningenbestand (peilmaand april 2009) doen 696 locaties niet mee in het maximale scenario. Dit komt door:

- De 124 locaties die buiten het plangebied vallen zoals de locaties in het plangebied van de Groene Grens nabij Veenendaal. Hiervoor wordt een aparte bestemmingsplanprocedure doorlopen. En de locaties nabij de Driesprong op de Veluwe. Zie afbeelding 1.
- De 31 locaties in het extensiveringsgebied, de Wav-zone en het stedelijk gebied.
- De 541 locaties zonder agrarisch bouwblok en veelal met bestemming wonen met agrarische nevenactiviteit.

Afbeelding 1

Het plangebied (bron: ontwerp BAB Ede)

² Tot maximaal 1,5 ha (met maximaal 12.000 m² aan bebouwing) in het landbouwonwikkingsgebied en 1,3 ha (met maximaal 9.750 m² aan bebouwing) in het verwevingsgebied.

De overige bedrijfslocaties met milieuvergunning groeien binnen de maximale ontwikkelingsruimte van het nieuwe bestemmingsplan. Hierbij is van het volgende uitgegaan:

- Op alle agrarische bouwblokken zonder milieuvergunning, maar met een aanduiding intensieve veehouderij (iv), komt een iv-bedrijf.
- Agrarische locaties zonder varkens, kippen of mestkalveren in hun milieuvergunning schakelen modelmatig om naar een pluimveehouderij met legkippen. Pluimvee heeft immers op locatieniveau de hoogste stalemissies voor ammoniak.
- Bedrijven die nu wel varkens, pluimvee of kalveren hebben groeien in varkens, pluimvee of kalveren naar rato.

Op basis hiervan zijn er 714 potentiële groeilocaties.

In het MER zijn 1.396 bedrijfslocaties geclassificeerd van de 1.513 uit het milieuvergunningenbestand. Hiervan zijn modelmatig 913 locaties als stopper, 282 locaties als blijver en 210 locaties als groeier geclassificeerd op basis beschikbare milieugebruiksruimte en de trendmatige ontwikkeling in de veehouderij. In het maximale scenario zijn dus ruim 500 locaties extra aangewezen als groeilocatie dan in het MER door andere aannames.

Voor de 714 groeilocaties in het maximale scenario zijn de volgende aannames gedaan:

- Bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied (log) mogen maximaal 1,95 ha worden.
- Bedrijven in het verwevingsgebied met aanduiding Agrarisch Groot (AG) mogen maximaal 1,95 ha worden. Bedrijven in verwevingsgebied met aanduiding Agrarisch Middel (AM) mogen maximaal 1,3 ha worden.
- De oppervlaktes van bouwblokken zijn vertaald in dieren aantallen. Voor kalveren is een aantal van 1200 kalveren per ha gehanteerd en voor varkens is 300 zeugen gesloten per ha gehanteerd. Voor leghennen is een aantal van 100.000 leghennen per ha genomen.
- Groei is gebaseerd op het bouwbloktype (AG, AM), de zonering (log of verwevingsgebied), de maximale bedrijfsgrootte en de berekende indicatieve milieuruimte ten aanzien van geurhinder (zie paragraaf 3.3. uit het MER). Alle bedrijven groeien tot het maximum. Bedrijven die nu al groter zijn dan één van de maxima groeien niet.
- Alle bedrijven (ook de blijvers) gaan over op het Besluit huisvesting en voldoen aan de maximale emissiewaarden (zie hoofdstuk 2).
- In de modelmatige benadering van het maximale scenario worden een aantal bedrijven groter dan de drempelwaarde voor IPPC. Hiervoor is, na toepassing van het groeiscenario, een correctie toegepast voor de groeiers met varkens en de bedrijven met pluimvee. Voor de eerste 5.000 kg emissie NH₃ is uitgegaan van het Besluit huisvesting (± 60% emissiereductie). Voor de tweede 5.000 kg emissie van BBT+ (± 70 % emissiereductie) en voor emissie boven de 10.000 kg NH₃ emissie is uitgegaan van BBT++ (± 85 % emissiereductie). (bron: beleidslijn voor IPPC).

In het maximale scenario groeit de veestapel in het agrarisch buitengebied van Ede met een factor 2 tot 3

In het maximale scenario wordt de totale veestapel in Nederlandse grootte-eenheden (nge) meer dan twee keer zo groot dan in de vergunde situatie. Het aantal nge's aan varkens, kalveren en pluimvee wordt meer dan drie keer zo groot.

3.5

BEOORDELING MAXIMAAL SCENARIO

In deze paragraaf is het maximale scenario alleen beoordeeld op de grootste pijnpunten, namelijk geurhinder en ammoniakdepositie op Natura 2000. De overige aspecten zoals landschap, archeologie en verkeer zijn niet opnieuw beoordeeld in dit maximaal scenario maar wel in de alternatieven en scenario's die in het MER zijn onderzocht op alle aspecten.

3.5.1

GEUR

In aanvulling op paragraaf 3.3 van het MER is voor het maximaal scenario het aantal geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom uitgerekend. Voor zowel buiten als binnen de bebouwde kom is, in respectievelijk tabel 2 en tabel 3, een forse toename te zien van het aantal geurgevoelige objecten in de categorieën tamelijk slecht en slecht.

Tabel 3

Classificatie leefmilieu voor geurhinder op basis van de indicatieve achtergrondbelasting (buiten bebouwde kom)

	hs	hsea	aos	aog	logs	logg	max
1. Zeer goed	580	593	643	638	646	643	528
2. Goed	344	401	601	565	634	587	96
3. Redelijk goed	683	790	772	686	739	645	197
4. Matig	865	782	587	656	574	640	289
5. Tamelijk slecht	279	219	191	226	194	251	485
6. Slecht	91	69	62	76	67	80	663
7. Zeer slecht	37	26	25	33	26	34	400
8. Extreem slecht	18	17	16	17	17	17	156

(hs=huidige situatie; hsea=huidige situatie en autonome ontwikkeling; aos=alternatief verspreiden zonder groei; aog=alternatief verspreiden met 10% groei; logs=alternatief concentreren zonder groei; logg=alternatief concentreren met 10% groei; max=maximaal scenario).

Tabel 4

Classificatie leefmilieu voor geurhinder op basis van de indicatieve achtergrondbelasting (bebouwde kom)

	hs	hsea	aos	aog	logs	logg	max
1. Zeer goed	14365	15193	15744	14581	17174	16254	9664
2. Goed	14907	15488	15454	15140	16235	15772	7105
3. Redelijk goed	10422	9596	9285	10466	7069	8043	9358
4. Matig	1105	560	363	630	364	748	7271
5. Tamelijk slecht	52	15	6	35	10	35	5825
6. Slecht	1	0	0	0	0	0	1522
7. Zeer slecht	0	0	0	0	0	0	107
8. Extreem slecht	14365	15193	15744	14581	17174	16254	9664

(hs=huidige situatie; hsea=huidige situatie en autonome ontwikkeling; aos=alternatief verspreiden zonder groei; aog=alternatief verspreiden met 10% groei; logs=alternatief concentreren zonder groei; logg=alternatief concentreren met 10% groei; max=maximaal scenario).

In bijlage 1 is een kaart opgenomen waarin het leefklimaat voor geurhinder in het maximaal scenario is beoordeeld op indicatieve achtergrondbelasting voor geurhinder. Uit dit kaartbeeld is op te maken dat het leefklimaat in een groot deel van het plangebied slecht tot extreem slecht is.

Hierdoor scoort het maximaal scenario zeer negatief (--) t.o.v. de referentiesituatie.

De effectbeoordelingstabel uit het MER is als volgt aangevuld:

Tabel 5

Effectbeoordeling geur

	HS/AO	Alternatief verspreiden		Alternatief concentreren LOG		Maximaal
		0% groei	10% groei	0% groei	10% groei	
Binnen de bebouwde kom	0	0	0/-	0/+	0/+	--
Buiten de bebouwde kom	0	0/+	0/+	0/+	0/+	--
Leefklimaat (algemeen)	0	0	0/-	0	0/-	--
Totaal	0	0	0/-	0/+	0/+	--

Score:++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

3.5.2

EFFECTEN OP NATUUR (PASSENDE BEOORDELING)

Toelichting Commissie m.e.r.

In het MER zijn de effecten van de alternatieven en scenario's afgezet tegen de vergunde situatie (peilmaand april 2009). Dit is niet conform de vereisten van de Natuurbeschermingswet 1998. De effecten dienen te worden afgezet tegen de huidige feitelijke situatie. Hiervoor is een correctie nodig op basis van de feitelijke stalbezetting volgens de metelling (bron: CBS StatLine). Uit bijlage 5 (tabel 45) van het MER blijkt dat dit gemiddeld 60% van de vergunde situatie is op het moment van de metelling in het jaar 2009. CBS StatLine biedt geen locatiespecifieke informatie, daarom ligt een correctie op de gemiddelde stalbezetting in het plangebied voor de hand.

Het is onduidelijk welk gedeelte van de latente ruimte in vergunningen wordt ingevuld en welk deel hoogstwaarschijnlijk niet.

Welk gedeelte van de latente ruimte in vergunningen wordt ingevuld?

In het MER is aangegeven dat de totale gemeentelijke latente ruimte in vergunningen bestaat uit vergunningen van gestopte/stoppende bedrijven die nog ingetrokken moeten worden en van (mogelijk) groeiende bedrijven die de vergunning nog niet volledig benutten. Bovendien zal de feitelijke stalbezetting om redenen van bedrijfsvoering (afleveren dieren/schoonmaken stallen) gemiddeld altijd wat lager zijn dan de vergunde omvang.

Gegeven het feit dat de veestapel in Ede al jaren niet groeit en naar verwachting ook niet substantieel zal gaan groeien, zoals eerder in deze aanvulling onderbouwd, is het aannemelijk dat het volume nog in te trekken latente ruimte van gestopte en stoppende bedrijven veel groter is dan nog (mogelijk) in te vullen vergunde ruimte van groeiende bedrijven. Deze groeiruimte zal wellicht ook niet geheel ingevuld worden als bedrijven een vergunning hebben die ruimer is dan hun daadwerkelijke groeiambitie.

Uitkomsten van de correctie

In tabel 5 is de gemiddelde ammoniakdepositie op de vier Natura 2000-gebieden in de vergunde situatie gecorrigeerd op de gemiddelde stalbezetting volgens CBS met een factor 0,6. Dit is dan de huidige feitelijke situatie volgens de Nb-wet.

Tabel 6

Ammoniakdepositie
gecorrigeerd op gemiddelde
stalbezetting CBS

Natura 2000	Depositie vergunde situatie	Depositie na correctie CBS (60%)	Vershil
	Gemiddeld (mol/hr/jr)	Gemiddeld (mol/hr/jr)	(mol/hr/jr)
Uiterwaarden Neder-Rijn	38	23	-15
Veluwe	238	143	-95
Binnenveld	516	310	-206
Groot Zandbrink	99	59	-40

Hieruit blijkt dat door deze correctie alleen nog maar sprake van een gemiddelde afname van de ammoniakdepositie voor:

- Het scenario verspreiden voor Binnenveld.
- Het scenario concentreren voor Binnenveld.
- Het scenario concentreren met 10% groei voor Binnenveld.

Voor de overige scenario's is sprake van een gemiddelde toename aan ammoniakdepositie op de Natura 2000 gebieden. Hierdoor zijn significant negatieve effecten op gevoelige habitattypen en hun instandhoudingsdoelen voor deze scenario's op voorhand niet uit te sluiten.

Effectbeoordeling op natuur voor het maximaal scenario

Voor het maximaal scenario is onderzocht wat de effecten zijn voor de stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden. In onderstaande tabel zijn voor de gecorrigeerde huidige situatie en het scenario maximaal weergegeven wat de gemiddelde waarden van ammoniakdepositie per gebied zijn (in mol/ha/jr).

Tabel 7

Gemiddelde
ammoniakdepositie per
Natura 2000-gebied
veroorzaakt door de
veestapel in het agrarische
buitengebied van Ede

Gebied	Huidige situatie na CBS correctie	Scenario maximaal
Uiterwaarden Neder-Rijn	23	81
Veluwe	143	471
Binnenveld	310	724
Groot Zandbrink	60	210

In bijlage 2 is het verschil aan ammoniakdepositie met de feitelijke situatie n kaart gebracht.

Hieruit blijkt dat door het maximaal scenario de depositie voor alle gebieden stijgt ten opzichte van de gecorrigeerde huidige situatie (= feitelijke situatie). De depositie wordt door het scenario ongeveer 2 tot 3 keer zo hoog ten opzichte van de huidige situatie (stijging: Uiterwaarden Neder-Rijn 58, Veluwe 328, Binnenveld 414 en Groot Zandbrink 150 mol/ha/jr). De depositie stijgt dus bij alle gebieden fors.

Voor alle gebieden geldt dat de huidige achtergronddepositie (in het jaar 2010, bron: Grootschalige depositiekaart RIVM) de kritische depositiewaarde van de meest gevoelige habitattypen overschrijdt (zie tabel 7). Dit betekent dat in deze gebieden de huidige situatie al overbelast is voor de stikstof gevoelige habitattypen. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan dan leiden tot significant negatieve effecten.

Tabel 8

Achtergronddepositie en kritische depositiewaarde per Natura 2000-gebied in mol N/ha/jr.

Gebied	Achtergronddepositie 2010 (bron: rivm.nl)	Kritische depositiewaarde meest kritische habitatype
Uiterwaarden Neder-Rijn	>1500	1400
Veluwe	>1000	740
Binnenveld	1700-1980	1100
Groot Zandbrink	1640-2410	830

Significant effect door maximaal scenario niet uit te sluiten.

Voor de relatief grote Natura 2000-gebieden Uiterwaarden Neder-Rijn en Veluwe is nagegaan, aan de hand van de concept habitattypenkaarten (bron: website provincie Gelderland), of de meest gevoelige habitattypen voorkomen nabij het plangebied. Dit is voor beide gebieden het geval. De forse toename in het maximaal scenario kan daarom voor alle gebieden significant negatieve effecten op gevoelige habitattypen en hun instandhoudingsdoelen veroorzaken.

De effectbeoordeling

De effectbeoordelingstabel uit het MER is aangevuld met het scenario rundvee (incl. referentie en 10% groei rundveestapel) en het maximaal scenario.

Tabel 9

Effectbeoordeling natuur

	HS/AO	Alternatief verspreiden		Alternatief concentreren LOG		Scenario rundvee	Maximaal
		0% groei	10% groei	0% groei	10% groei	10% groei	
Effecten op Natura 2000: Veluwe	0	-	-	-	-	-	--
Effecten op Natura 2000: Binnenveld	0	0/+	-	0/+	0/+	-	--
Effecten op Natura 2000: Neder-Rijn	0	-	-	-	-	-	--
Effecten op EHS	0	0/-	0/-	0	0/-	-	--
Totaal	0	0/-	0/-	0	0/-	-	--

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief;

- = negatief; - - = zeer negatief

Hierbij wordt een toename van stikstofdepositie als negatief geclassificeerd en een afname als positief. De grootte van de toe- of afname bepaalt of de beoordeling licht, gewoon of zeer negatief/positief is.

Conclusies correctie en maximaal scenario Natura 2000

Alleen voor de scenario's verspreiden, concentreren en concentreren met 10% groei voor Binnenveld is er een afname van depositie t.o.v. de gecorrigeerde huidige situatie en kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten. Voor de overige scenario's en gebieden treedt een toename van depositie op ten opzichte van de gecorrigeerde huidige situatie en kunnen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet worden uitgesloten.

In de praktijk echter zal de ammoniakdepositie niet toenemen omdat het uitgangspunt is dat het gebruik van niet-benutte rechten (dus wel vergund, maar niet gerealiseerd) niet mogelijk is op basis van de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening stikstof en Natura2000 en dat hierop ook toetsing en handhaving plaatsvindt. Circa 25% van de emissie op basis van de vergunningen is niet gerealiseerd. Het opvullen van deze latente rechten kan leiden een negatief effect op de Natura2000-gebieden ten opzichte van de feitelijke situatie.

In het MER is aangegeven dat de milieuruimte aan ammoniakdepositie op de overbelaste Natura2000-gebieden is berekend op basis van de 0,5% drempelwaarde en dat deze depositie per saldo moet dalen. De emissieruimte op basis van deze drempelwaarde kan echter niet door alle veehouderijen worden benut. Op welke wijze deze totale taakstelling op het gebied van emissiereductie (en de monitoring daarvan) wordt meegewogen bij de vergunningverlening in Ede is op dit moment nog niet geheel duidelijk. De provincie zal dit als bevoegd gezag uitwerking in haar verordening(en).

Mitigerende maatregelen

Omdat voor de meeste scenario's significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, zijn mitigerende maatregelen aan de orde. Bij voorkeur zijn dit emissiebeperkende maatregelen. Als dit niet mogelijk is, kunnen effectgerichte maatregelen worden overwogen, zoals geïntensiveerd verschrallingsbeheer als begrazing, maaien of plaggen ter plekke van de gevoelige habitattypen.

Ook een actief intrekkingsbeleid, waarin niet benutte milieuvergunningen worden ingetrokken en bestaande planologische groeiruimte op agrarische bouwblokken een andere bestemming krijgt, kan worden beschouwd als een mitigerende maatregel.

HOOFDSTUK

4 Samenvatting

4.1**TOELICHTING COMMISSIE M.E.R.**

De Commissie adviseert na aanvulling van het MER tevens de samenvatting aan te passen op deze nieuwe informatie en te zorgen voor een goede en evenwichtige weergave van het MER in de samenvatting. Met name informatie over landschap van blz. 109/110 en (op blz. 54) over de effecten van de alternatieven op de stikstofdepositie.

4.2**AANVULLENDE SAMENVATTING****AANLEIDING:**

Nieuw bestemmingsplan
agrarisch buitengebied Ede

Inleiding

De gemeente Ede werkt aan een nieuw bestemmingsplan voor het agrarisch buitengebied. Er zijn diverse feitelijke en beleidsmatige ontwikkelingen die vragen om een herziening. De belangrijkste ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt en planologisch inkadert, zijn de ontwikkelingen in de landbouw, recreatie, natuur en landschap zoals voorzien in het Reconstructieplan Gelderse Vallei/ Utrecht-Oost. Vooral de ontwikkelingsruimte van de intensieve veehouderijen staat centraal in het milieuonderzoek. In het reconstructieplan is namelijk de ontwikkelingsruimte voor deze sector wettelijk gezoneerd. De begrenzing van het Landbouwonwikkelingsgebied (LOG) Lunteren//Kootwijkerbroek maakt hier deel van uit.

MER

- Intensieve veehouderij
- Natura 2000

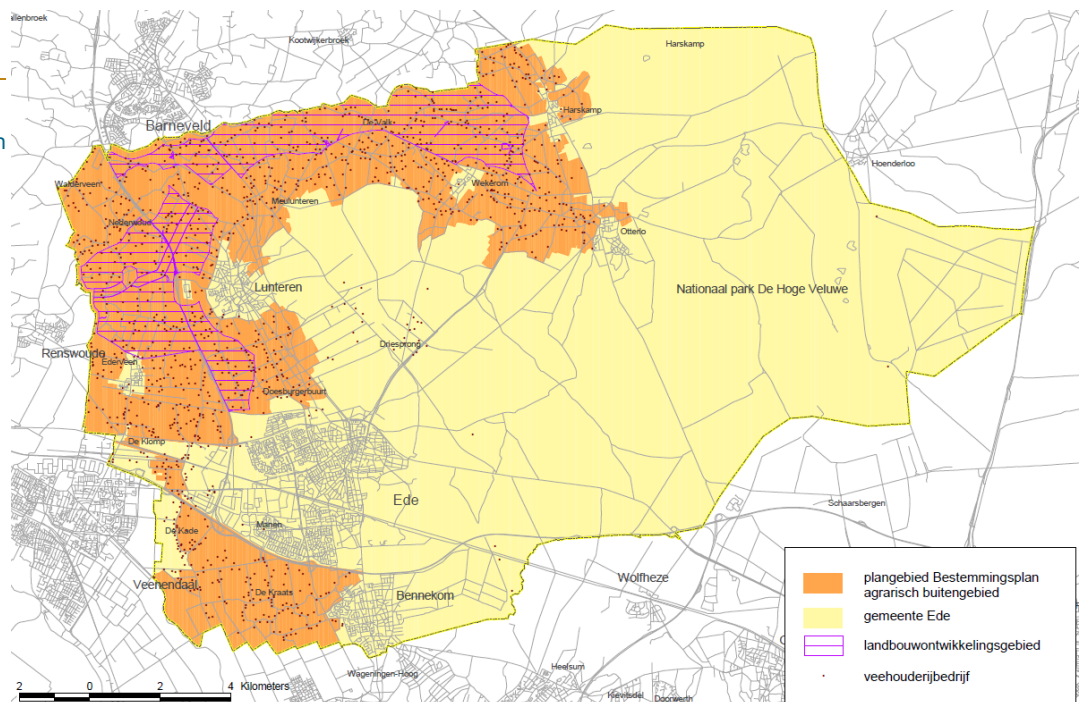
Dit MER is geschreven om het milieu als volwaardig onderdeel in de besluitvorming mee te nemen. In dit MER zijn de effecten onderzocht van de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden van landbouwbedrijven, waarbinnen de gemeente kan en wil kiezen. Een MER is verplicht op grond van de Wet milieubeheer indien sprake is van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten. De aanwezigheid van veel intensieve veehouderijen in het gebied en de nabijheid van Natura 2000-gebieden brengen deze m.e.r.-plicht met zich mee. Het nieuwe bestemmingsplan bepaald immers het vestigingsbeleid voor intensieve veehouderijen en is daarmee een opmaat voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten. De aanwezigheid van meerdere Natura 2000-gebieden in de nabijheid leidt tot de noodzaak om een passende beoordeling uit te voeren. Deze is in dit MER verwerkt.

Plangebied

Onder het plangebied van het op te stellen bestemmingsplan valt het agrarisch buitengebied van de gemeente Ede. Dit gebied is circa 9.000 hectare groot. Het natuurgebied de Veluwe en de kernen Ede, Bennekom, Lunteren, Ederveen, De Klomp, Wekerom, Harskamp en Otterlo behoren niet tot het plangebied.

Afbeelding 2

Plangebied van het
bestemmingsplan agrarisch
buitengebied Ede

Verblifsrecreatie

De nieuwe ontwikkelingen voor verblifsrecreatie zijn beperkt. Met het nieuwe bestemmingsplan neemt het aantal overnachtingsmogelijkheden toe met 0,8%. De uitbreiding van bestaande bedrijven vindt vooral plaats in Lunten, Wekerom en Harskamp. Het effect van verstoring door recreanten op Natura2000 gebieden zijn onderzocht vanuit de mogelijkheden tot uitbreiding. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van negatief effect op de instandhoudingsdoelen in de Natura2000 gebieden.

De alternatieven

De referentiesituatie is de
vergunde milieusituatie
gecorrigeerd op de
emissie eisen van het
Besluit huisvesting

Toetsing vindt plaats aan de hand van de referentiesituatie, twee alternatieven en vier scenario's. De referentiesituatie bestaat uit de huidige vergunde situatie en een autonome ontwikkeling waarin alle bedrijven voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting). Dit besluit is vanaf 1 april 2008 van kracht en bepaalt dat dierenverblijven, waar emissie-arme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissie-arm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden.

Eerst is de beschikbare beleid- en milieugebruiksruimte in kaart gebracht voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij in het plangebied. De beleidsruimte is vooral bepaald door de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan en het Reconstructieplan Gelderse Vallei-Utrecht Oost (2005). Voor de milieugebruiksruimte is de Wet geurhinder veehouderij en de Natuurbeschermingswet 1998 kaderstellend.

Twee alternatieven

Binnen deze ruimte zijn twee alternatieven ontwikkeld. In het eerste alternatief is de ontwikkelingsruimte voor de intensieve veehouderij verspreid benut over het gehele agrarische buitengebied van Ede. In het tweede alternatief is alleen de ruimte in het Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) benut. De alternatieven zijn gebaseerd op ontwikkelingen in de markt voor de intensieve veehouderij. Door schaalvergroting stoppen vooral de wat kleinere bedrijven en de grote bedrijven met milieuruimte groeien.

Door de vrijgekomen productierechten van 'stoppers' modelmatig toe te kennen aan 'groeiers' kan een ontwikkelingsrichting worden bepaald. Een 'blijver' is een bedrijf met voldoende economische omvang maar dat niet kan groeien door de beperkte ruimte. Het milieueffect van de 'groeiers' is berekend op basis van een standaardbedrijf dat nog past in het buitengebied van Ede, de zogenaamde 'Edese maat': 900 vleeskalveren, 300 zeugen gesloten als varkensbedrijf (incl. 1.080 gespeende biggen en 2100 vleesvarkens) of 100.000 legkippen in een pluimveebedrijf.

De vrijkomende productierechten van stoppers worden in dit alternatief zoveel mogelijk herverdeeld over de groeiers in het buitengebied van Ede. Hierbij is alleen sprake van uitbreiding van bestaande agrarische locaties.

De vrijkomende productierechten van stoppers worden eerst herverdeeld over de groeiers in het LOG en op locaties waar nieuwvestiging mogelijk is. De overige productierechten worden herverdeeld over de groeilocaties in het verwevingsgebied. Er is dus zowel sprake van nieuwvestiging als uitbreiding van bestaande agrarische locaties.

Vier scenario's

Aanvullend op deze twee planalternatieven zijn drie scenario's doorgerekend waarin bepaalde ontwikkelingen, binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan, toch tot een milieuprobleem kan leiden:

- Groeiscenario: Wat is het milieueffect als de veestapel in het agrarische buitengebied van de gemeente Ede met 10% groeit?
- Scenario Rundvee en Ammoniak: Wat is het aandeel aan ammoniakdepositie op de relevante Natura 2000-gebieden vanuit de rundveebedrijven (incl. 10% groei) in het agrarische buitengebied?
- Scenario worst case fijn stof: Wat is nu het effect van een worst case situatie voor fijn-stof (PM10) in het agrarisch buitengebied van Ede?
- Scenario maximaal: binnen de beschikbare geurruimte is op 714 potentiële groeilocaties de planologische ruimte in het nieuwe bestemmingsplan maximaal benut. Vervolgens is alleen het geureffect en de verandering in ammoniakdepositie doorgerekend en beoordeeld.

Het milieueffect van de alternatieven en scenario's is vergeleken met het milieueffect van de huidige vergunde milieusituatie van veehouderijbedrijven. Voor de passende beoordeling (Natuurbeschermingswet 1998) is bij het natuuraspect de verandering in ammoniakdepositie op de relevante Natura2000 gebieden beoordeeld t.o.v. de feitelijke situatie. Dit is de vergunde situatie gecorrigeerd op de feitelijke stalbezetting (bron: CBS Statline).

De effecten van de alternatieven

In de onderstaande tabel zijn de effectscores per alternatief en per aspect weergegeven ten opzichte van de referentiesituatie. Het groeiscenario (10% groei) is hierin meegenomen. De overige drie scenario's zijn niet meegenomen in deze effectbeoordeling omdat ze geen deel uitmaken van de alternatieven.

Tabel 10

Thema	Beoordelingscriterium	Alternatief				
		HS/AO	0% groei	10% groei	0% groei	10% groei
Natuur	Natura 2000-gebieden (Uiterwaarden Neder-Rijn; Veluwe; Binnenveld; Groot Zandbrink) & EHS	0	0/-	0/-	0	0/-
	Soorten	0	0	0	0	0
Geur	Binnen de bebouwde kom (aantal geurgevoelige objecten)	0	0	0/-	0/+	0/+
	Buiten de bebouwde kom (aantal geurgevoelige objecten)	0	0/+	0/+	0/+	0/+
	Leefklimaat algemeen (indicatieve achtergrondbelasting)	0	0	0/-	0	0/-
Verkeer	Verkeersafwikkeling	0	0	0/-	0	0/-
	Verkeersveiligheid	0	0	0/-	0	0/-
Luchtkwaliteit	Fijnstof verkeer	0	0	0	0	0
	Fijnstof bedrijfsvoering	0	0	0	0	0
	Stikstofdioxide verkeer	0	0	0	0	0
	Stikstofdioxide door bedrijven en verkeer	0	0	0	0	0
Geluid	Geluidsbelasting door bedrijven en verkeer	0	0	0	0	0
Landschap en cultuurhistorie	Geomorfologie	0	-	n.v.t.	-	n.v.t.
	Karakter van gebieden	0	-	n.v.t.	0/-	n.v.t.
	Maat en schaal openheid en beslotenheid	0	-	n.v.t.	0/-	n.v.t.
	Historische bouwwerken	0	-	n.v.t.	0	n.v.t.
Archeologie	Bekende archeologische waarden	0	--	--	-	-
	Verwachte archeologische waarden	0	--	--	-	-
Bodem en water	Bodembeschermingsgebied	0	0	0	0	0
	Grondwaterbeschermingsgebied	0	0	0	0	0
	Waterwingebied/boringsvrije zone	0	0	0	0	0
	Hydrologisch aandachtsgebied	0	0	0	0	0
	Verdroogd gebied	0	0	0	0	0
	Waternatuur	0	0	0	0	0
	Water met ecologische doelstelling	0	0	0	0	0
	Bodem- en grondwaterkwaliteit	0	0	0	0	0
	Oppervlaktewaterkwaliteit	0	0	0	0	0

Passende beoordeling

Na correctie op de feitelijke stalbezetting van circa 75% van het vergunde aantal dieren (bron: CBS StatLine) is alleen voor de scenario's verspreiden, concentreren en concentreren met 10% groei voor het Natura2000 gebied Binnenveld sprake van een afname van depositie t.o.v. de gecorrigeerde huidige situatie en kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Voor de overige scenario's en gebieden treedt een toename van depositie op ten opzichte van de gecorrigeerde huidige situatie.

Het effect van het maximaal scenario

Het maximaal scenario scoort voor het aspect geur zeer negatief (--) t.o.v. de referentiesituatie omdat de leefkwaliteit voor geur slecht tot extreem slecht is in een groot deel van het plangebied.

Het effect op de natuur is zeer negatief omdat de forse toename voor alle gebieden significant negatieve effecten op gevoelige habitattypen en hun instandhoudingsdoelen kunnen veroorzaken.

Conclusie

Op basis van de bevindingen kan gesteld worden dat de beschikbare ontwikkelruimte voor intensieve veehouderij bedrijven vooral wordt beperkt door natuur- en milieuwetgeving. Vooral de Natuurbeschermingswet en de Wet geurhinder veehouderij beperken de ontwikkelruimte voor intensieve veehouderij aanzienlijk.

Concentreren LOG beste alternatief

Verschillen tussen de alternatieven zijn relatief klein. Vooral het aspect landschap leidt tot een negatieve beoordeling van het alternatief verspreiden buitengebied. In enkele delen van het plangebied is sprake van bijzondere landschappelijke waarden en structuren. Het karakter van deze gebieden verdraagt de uitbreiding van agrarische bebouwing minder goed en hier zal het alternatief verspreiden buitengebied dan ook een duidelijk negatief effect op landschap en cultuurhistorie hebben. Daarmee komt het alternatief concentreren LOG als beste alternatief naar voren.

Geen verschil met het groeiscenario

Het verschil aan milieueffect tussen nulgroei en 10% groei van de veestapel in het agrarische buitengebied van Ede, is zo klein dat hieruit geen conclusie kan worden getrokken. Wel kan gesteld worden dat de groei van veehouderijbedrijven met 10% aan productieomvang leidt tot meer verkeersbewegingen. Dat is licht negatief.

Een significant negatief effect kan niet worden uitgesloten***Natuur (incl. Passende beoordeling)***

Alleen voor de scenario's verspreiden, concentreren en concentreren met 10% groei voor Binnenveld is er een afname van depositie t.o.v. de gecorrigeerde huidige situatie en kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten. Voor de overige scenario's en gebieden treedt een toename van depositie op ten opzichte van de gecorrigeerde huidige situatie en kunnen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet worden uitgesloten.

In de praktijk echter zal de ammoniakdepositie niet toenemen omdat het uitgangspunt is dat het gebruik van niet-benutte rechten (dus wel vergund, maar niet gerealiseerd) niet mogelijk is op basis van de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening stikstof en Natura2000 en dat hierop ook toetsing en handhaving plaatsvindt. Circa 25% van de emissie op basis van de vergunningen is niet gerealiseerd.

Het opvullen van deze latente rechten kan leiden een negatief effect op de Natura2000-gebieden ten opzichte van de feitelijke situatie.

In het MER is aangegeven dat de milieuruimte aan ammoniakdepositie op de overbelaste Natura2000-gebieden is berekend op basis van de 0,5% drempelwaarde en dat deze depositie per saldo moet dalen. De emissieruimte op basis van deze drempelwaarde kan echter niet door alle veehouderijen worden benut. Op welke wijze deze totale taakstelling op het gebied van emissiereductie (en de monitoring daarvan) wordt meegewogen bij de vergunningverlening in Ede is op dit moment nog niet geheel duidelijk. De provincie zal dit als bevoegd gezag uitwerking in haar verordening(en).

Ammoniakdepositie op Natura 2000 vermindert in planperiode maar lost het probleem niet op

Een groot deel van de afname aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (ca 25%) is voor rekeningen van het Besluit huisvesting. Bedrijven zijn wettelijk verplicht om in de planperiode te voldoen aan strengere emissie eisen. Daarbovenop zorgen beide alternatieven, door ontwikkelingen in de markt, voor een extra afname aan ammoniakdepositie op Nature 2000-gebieden. Echter het aandeel vanuit Ede op de achtergronddepositie is beperkt en lost het probleem van overbelasting niet op.

Melkvee in Ede veroorzaakt 12% van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden

Het scenario rundvee en ammoniak laat zien dat een beperkt deel van de huidige depositie op Natura 2000-gebieden wordt veroorzaakt door stalemissies van melkveehouderijen (12%). Van alle agrarische bedrijven in Ede heeft de intensieve veehouderij dus grote invloed op de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in en rond Ede.

Ook minder ammoniakdepositie op de overige natuurgebieden in de EHS

Net als voor de Natura 2000-gebieden treedt voor de overige natuurgebieden uit de ecologische hoofdstructuur (EHS), een positief effect op ten aanzien stikstofdepositie. De stikstofdepositie op de beschermde gebieden daalt flink ten opzichte van de huidige situatie. Het grootste deel komt voor rekening van de autonome ontwikkeling doordat bedrijven moeten voldoen aan de Besluit huisvesting. Er is nauwelijks verschil waarneembaar in de ammoniakdepositie tussen het alternatief concentreren LOG en de referentiesituatie. Het alternatief verspreiden buitengebied en de groeiscenario's vertonen een iets hogere depositie op de overige gebieden in de EHS. Het bestemmingsplan levert geen bijdrage aan de verdroging van beschermde gebieden door een wijziging van agrarische grondwaterwinningen.

Over het effect van soorten is op het niveau van dit bestemmingsplan nog niet veel te zeggen omdat exacte bouwlocaties niet bekend zijn. Bij nadere concretisering van de plannen is het echter van belang een soorteninventarisatie uit voeren op de plaatsen waar bouw-, sloop- of kapwerkzaamheden voorzien zijn of aanpassingen aan sloten of beken plaatsvindt.

Uit een bouwblokinventarisatie blijkt dat het potentieel aan ammoniakemissie uit stallen met gemiddeld 15% afneemt door het bestemmingsbesluit.

Het leefklimaat op basis van het aantal geurgevoelige objecten wordt beter in de alternatieven

Geur

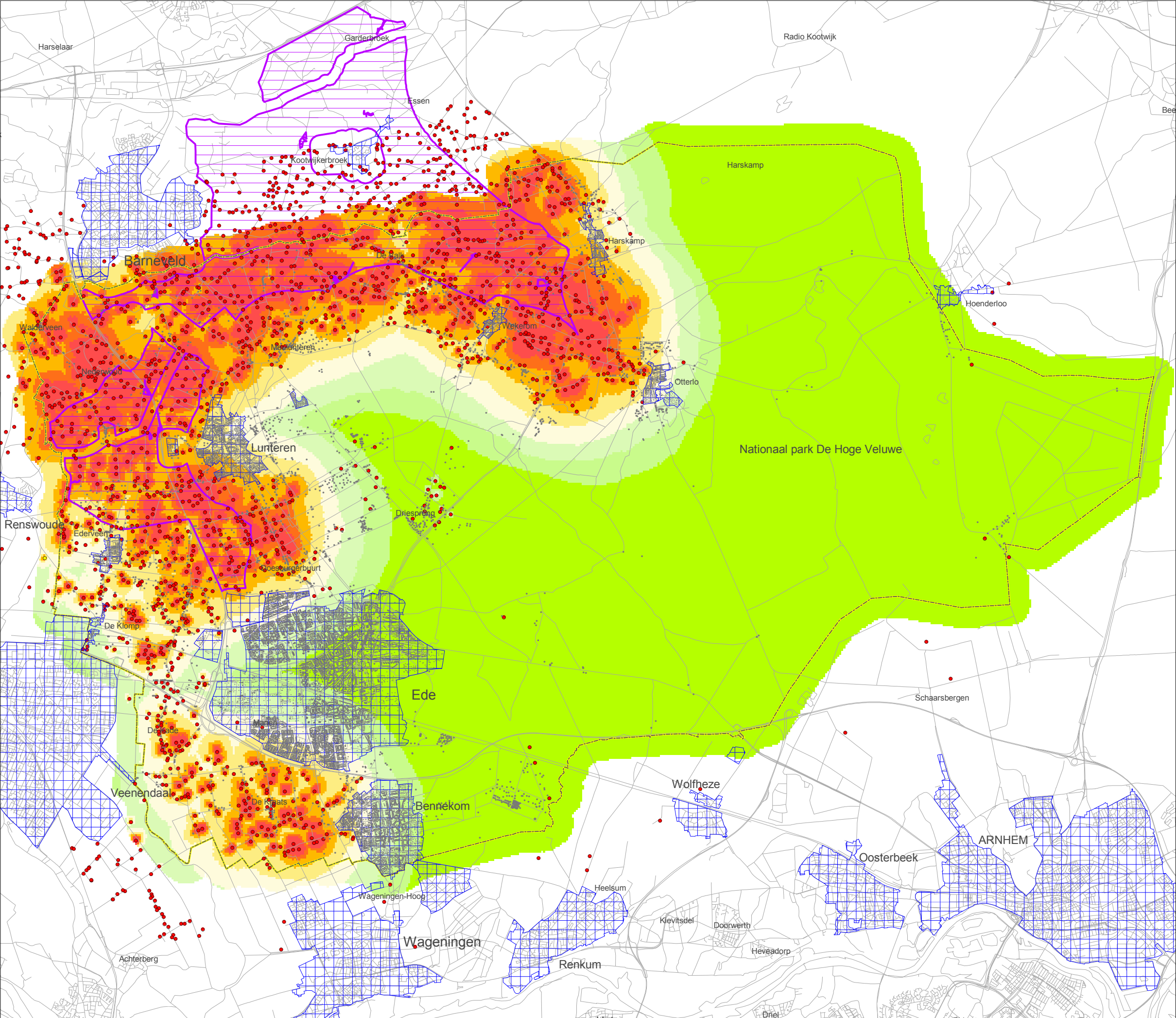
Het leefklimaat in de bebouwde kom van alle kernen in het buitengebied gaat er in beide alternatieven minimaal op vooruit in aantal geurgevoelige objecten. Het 10% groeiscenario zwakt dit effect minimaal af en is niet van invloed op de effectscores. Ook buiten de bebouwde kom is sprake van een afname van het aantal geurgevoelige objecten. Het 10% groeiscenario heeft hierop nauwelijks effect. Wel is zichtbaar dat buiten de bebouwde kom het 10% groeiscenario voor het alternatief verspreiden buitengebied minder goed scoort dan het alternatief Concentreren LOG. Dit komt vooral doordat in het alternatief Concentreren LOG de situatie buiten de begrenzing van het LOG verbeterd. Dit verschil komt echter niet tot uiting in de effectscores ten opzichte van de referentiesituatie.

De indicatieve achtergrondbelasting waarop het algemene leefklimaat is gebaseerd neemt alleen op bepaalde locaties sterk toe. Vooral bij het 10%-groeiscenario is een stijging waarneembaar. Deze stijging van de achtergrondbelasting is namelijk niet te compenseren met de daling in andere delen van het buitengebied. De alternatieven zonder groeiscenario kennen naast een stijging van de achtergrondbelasting ook een daling, welke de stijging (en daarmee het negatieve effect) compenseert.

Leefklimaat in het maximaal scenario is slecht tot extreem slecht.

Het maximaal scenario laat zien dat het leefklimaat in een groot deel van het plangebied slecht tot extreem slecht is. Een overweging is om bij de toets van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, bij vormverandering van agrarische bouwvlakken, voor het aspect cumulatieve geurhinder uit stallen van veehouderijen, de voorwaarden in het bestemmingsplan nader uit te werken. Dit kan door de grenswaarden van de GGD als toetswaarden te gebruiken.

BIJLAGE 1 Leefklimaat geurhinder voor maximaal scenario

Legenda

• veehouderijbedrijf (scenario)

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

voor geurhinder gevoelige objecten

••• voor geurhinder gevoelige objecten

bebouwde kom

landbouwontwikkelingsgebied

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Ede

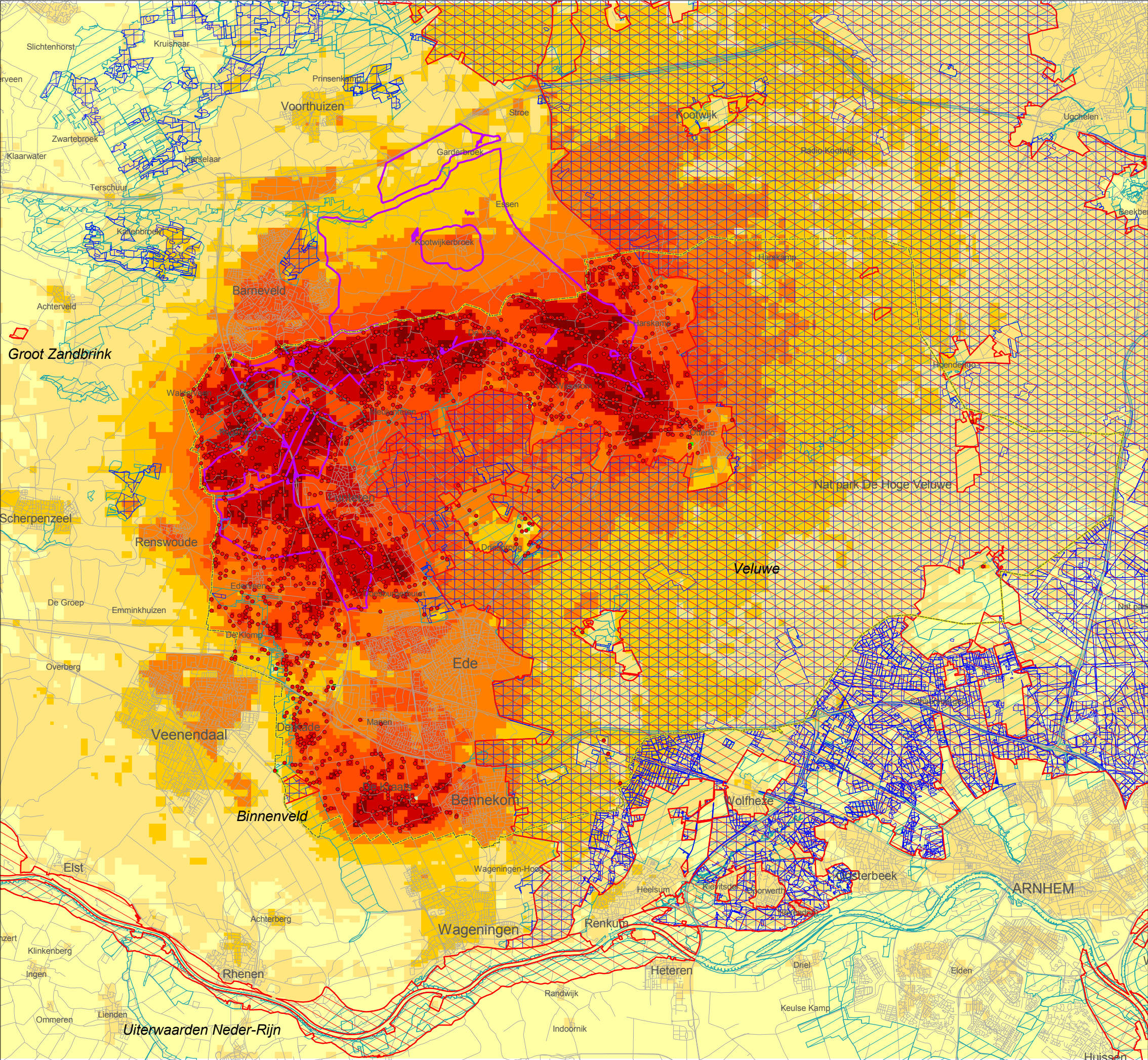
Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder -scenario maximaal

opdrachtgever: gemeente Ede

uitvoering: ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

BIJLAGE 2

Verschil aan ammoniakdepositie voor maximaal scenario

Legenda

- veehouderijbedrijf (scenario)

verschil in depositie van ammoniak uit stalemissies (mol N/ha/jr)

< -5000
-5000 - -2500
-2500 - -1000
-1000 - -500
-500 - -250
-250 - -100
-100 - -10
-10 - -1
0
1 - 10
10 - 100
100 - 250
250 - 500
500 - 1000
1000 - 2500
2500 - 5000
> 5000

- Natura2000 gebied
- Provinciale Ecologische Hoofdstructuur
- zeer kwetsbaar gebied (Wav)
- landbouwontwikkelingsgebied

Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Ede

Verschil in depositie van ammoniak als gevolg van stalemissies

-scenario maximaal t.o.v. de huidige situatie met Cbs-correctie

opdrachtgever

gemeente Ede

uitvoering

ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal:

1000 0 1000 2000 3000 Meters

B02023.000032

5 april 2011

Colofon

AANVULLING MER BESTEMMINGSPLAN AGRARISCH BUITENGEBIED

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Ede

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

ing. P. Hartskeerl

GECONTROLEERD DOOR:

ing. L.T.M. Lamers
drs. R.L. van Oudheusden

VRIJGEGEVEN DOOR:

drs. B.P.W. Schlangen

27 april 2011
075477729:A

ARCADIS NEDERLAND BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 911
Fax 026 3515 235
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.